

اندیشه و زندگی

(جلد دوم)

دکتر محمد علی نویدی

سرشناسه: ۱۳۴۲-نویدی، محمدعلی،
 عنوان و نام پدیدآور: اندیشه و زندگی (جلد دوم) / محمدعلی نویدی.
 مشخصات نشر: ۱۳۹۵. تهران: دایره دانش،
 مشخصات ظاهری: ۲۵۴ ص
 شابک: 9786007111482
 وضعیت فهرست نویسی: فیبا
 موضوع: اندیشه و تفکر
 موضوع: Thought and thinking
 رده بی-سی کنگره: ۱۳۹۵ الف۸/۹BF۴۴۱
 رده بندی دیویی: ۴۲/۱۵۳
 شماره کتابخانه ملی: ۴۳۱۰۲۹۲

اندیشه و زندگی (جلد دوم)

نویسنده: نویدی، محمدعلی
 مدیر نشر: حامد جمالی نسب
 صفحه آرایی و طراحی: علیرضا دارستانی نزهانی
 نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۵
 تیراژ: ۵۰۰
 قیمت: ۱۷۵۰۰۰ ریال
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۱۱۱-۴۸-۲

دفتر فروش، تهران - خیابان انقلاب - رویروی تربیت بدنی دانشگاه تهران - جنب بانک
 صادرات - کتابفروشی محسن

تلفن: ۶۶۴۹۲۶۶۲ - ۰۹۱۲۳۷۷۶۸۸۰

کلیه حقوق و حق چاپ متن و عنوان کتاب که به ثبت رسیده است؛ مطابق با قانون حقوق مولفان و مصنفان مصوب ۱۳۴۸ محفوظ و متعلق به انتشارات دایره دانش می باشد. هرگونه برداشت، تکثیر، کپی برداری به هر شکل (چاپ، فتوکپی، انتشار الکترونیکی) بدون اجازه کتبی ناشر ممنوع بوده و متخلفین تحت پیگرد قانونی قرار خواهند گرفت.

فهرست مطالب

۱۱	پیشگفتار
۱۵	صفای دل و صافی ضمیر
۱۹	بالندگی عقل ها و بزرگی کارها
۲۳	قوه عاقله و قوه عامله
۲۷	تفکر پویامندی و تحفظ ایستامندی
۳۱	شناختن و ساختن
۳۷	عقلانیت و استقامت
۴۱	توسعه سرمایه ی بنیادین انسان
۴۷	اندیشه ورزی و توانمندی
۵۳	ذکاوت و قدرت
۵۹	ایقان عقل و اخلاص عمل
۶۵	فضیلت تفکر و قدر تهجد
۶۹	تدبیر و تقدیر
۷۳	دانایی و دردمندی
۷۷	تفکر و تلاش
۸۱	خیر حکیمانه و کوشش مصلحانه
۸۵	ضرورت تدبیر و لزوم تعاون
۸۹	آزادگی و بندگی
۹۳	عقل ورزی و عهد مندی
۹۷	آزمودن و عهد بستن
۱۰۱	فضیلت حکمت و ضرورت دقت
۱۰۵	بیداری و بزرگی
۱۰۹	قوت ادراک و قدرت اقدام
۱۱۳	آگاهی عقلانی شرط زندگی انسانی
۱۱۷	عقل ایستایی و جامعه احساسی

۱۲۱.....	تفکر و تردید.....
۱۲۷.....	عقل ها و آرمان ها.....
۱۳۱.....	عقلانیت و فعلیت.....
۱۳۵.....	اندیشه ها و اختلاف ها.....
۱۳۹.....	حکایت و حکمت اندیشه و اختلاف.....
۱۴۳.....	علم ورزی و الم زدایی.....
۱۴۷.....	گنج عرف و رنج عهد.....
۱۵۱.....	عقل بر غرور و رنج اثر بخش.....
۱۵۵.....	تدبیر ورزی و تدبیر سینه.....
۱۵۹.....	تفکر و تفرج.....
۱۶۳.....	اندیشیدن در خصوص شادی و غم.....
۱۶۷.....	اندیشه شادی و اندرز غم.....
۱۷۱.....	فکرت سیاحت و فایدت سفر.....
۱۷۵.....	سفر عقلانی و ثمر انسانی.....
۱۷۹.....	مرتبه عقلانی و مماثلت انسانی.....
۱۸۳.....	خردمندی و خیر خواهی.....
۱۸۷.....	آگاهی اجماعی و زندگی اجتماعی.....
۱۹۱.....	شبکه آگاهی ها و شبکه عمل ها.....
۱۹۵.....	اندیشه و امتحان.....
۱۹۹.....	عقل و آبادانی.....
۲۰۳.....	رشد عقلانی، راهی برای رهایی.....
۲۰۷.....	گشایش عقلانی و رهایش انسانی.....
۲۱۱.....	جایگاه کلیات و نقش جزئیات.....
۲۱۵.....	روش تعلیمی، روش تدریجی.....
۲۱۹.....	پختگی عقلانی و پابندگی نعمانی.....
۲۲۳.....	قواعد عقلانی و کمال انسانی.....

۲۲۷.....	کیفیت تفکر، کیفیت زندگی
۲۳۱.....	اندیشه اثر بخش و راه زندگی
۲۳۵.....	نسیم اندیشه و نظم زندگی
۲۳۹.....	اندیشه عبرت مند و زندگی عزت مند
۲۴۳.....	اندیشه پویا و زندگی زیبا
۲۴۷.....	اندیشیدن در خصوص زندگی
۲۵۱.....	عقل یقین آور و جهل یأس آور

www.ketab.ir

پیشگفتار

در این مطلب مقدماتی و بسیار سبیل در آمدی بر محتوای مطالب جلد دوم " اندیشه و زندگی " مختصر و مجملی از ایده و اندیشه، روش نگارش و شیوه ی پرداختن به مباحث و ملاحظات و مطالعات، نکاتی را عرضه می دارم:

۱- ضرورت بحث و اندیشه و اقدام به آن مباحث مسایل، از ضرورت و لزوم ورود به ساخت اندیشه ورزی و عقلانیت و تفکر و نحوه ی عمل و عمل ورزی و توجه و اعتنای خاص به انسان و انسانیت و زندگی انسانی، نشأت می گیرد؛ شأن انسان و زندگی بشری حکم می کند، آدمی به فلسفه خلقت و آفرینش و شأنیت و منزلت انسانی توجه را عطفی در نور و شایسته داشته باشد؛ این قاعده فطری و ذاتی و تکوینی ما آدمیان است.

۲- انسان تنها موجودی است که دارای قوت اندیشه ورزی و اختیار و آرا و آگاهی و عمل از روی علم و باور، می باشد؛ بنابر این، هم اندیشه و علم ضرورت دارد و عمل و اثر عینی، یعنی، برای طی طریق و سیر سلوک و زندگی مفید و نافع، صرف اندیشه و علم و رشد روحی کافی نیست، بلکه عمل و اجرا و در صحنه واقعیت تلاش و تقلا برای تحقق و تحصیل اندیشه ها و اعتقادات، ضرورت بی بدیل دارد؛ بدون عمل اندیشه و زندگی، گویی، زیستن در خلأ و تهی می باشد.

۳- آدمی برای نیل به غایت و اهداف و مقاصد زندگی خود، نیازمند رشد و تعالی چند منظوره و چند ساحتی و در ابعاد و جوانب گوناگون استعدادی و توانمندی می باشد؛ لذا، لزوم رشد اندیشگی و عقلانی از ضروریات می باشد، پرورش قوه عقلانی، و نیروی تمییز جان انسانی از شرایط زندگی

هدف مند و خیرمند است، زندگی انسان با رشد و پرورش قوه اندیشه و تفکر و عمل نیک نسبت وجودی دارد؛ فرهنگ و تمدن بشری، حاصل خرد و خردورزی آدمی است و پیشرفت و توسعه از آثار اندیشه قوی و عمل قویم می باشد، اگر قدرت اندیشه ورزی غنی تر و قوی تر گردد، تشخیص انسان ارتقاء و ارتفاع پیدا می کند، و آنگاه ترقی و تعالی بشر صورت می گیرد.

۴- زندگی در درون مسایل و مشکلات پیش می رود و استمرار پیدا می کند، مسایل گاهی مسایل فردی و گاهی گروهی و اجتماعی است، اندیشه ی اثر بخش، مسأله محور و مشکل مند است، یعنی، در دغه مسایل و مشکلات زندگی را دارد، شناخت و تبیین و راه حل و راه کار یابی از جمله ی اینها می باشد، امروزه پیچیدگی مباحث و مسایل و معضلات زندگی فراگیر و شامل گشته است، فلذا، اندیش ورزی ای دقیق و عمیق و اثر بخش نیاز مبرم است؛ اندیشه مسأله شناس و راه کار یاب و حل کننده ی اینها می باشد و زندگی با این مقولات و موضوعات بستگی تام و تمام دارد.

۵- مسأله مند بودن اندیشه ورزی، امری بسیار مهم و مفید است، انسان از طریق تفکر، مباحث و موضوعات و مسایل زندگی خرد را بقیقه بندی و دسته بندی می کند، و به آنها اولویت می بخشد، برخی مسایل، مسایل بنیادی و ریشه ای هستند و موضوعات زیادی به چرایی و چگونگی آنها بستگی دارد؛ برخی مسایل مدیریتی و تئوریک هستند و با خردورزی می توان آنها را حل و فصل کرد، برخی مسایل، روزمره و هر روزی می باشند، و زندگی روزمره آدمی بدانها وابسته است، باز اندیشه در این گونه موضوعات و مسایل به یاری انسان می رسد، باید، یعنی، در زندگی، مسایل اصلی و فرعی داریم، برای تمیز و تشخیص و تحلیل و تبیین هر دو دسته انسان به اندیشه و اندیشه ورزی محتاج است و مهمتر از توصیف و تبیین، نحوه ی عمل و چگونگی انجام است که آدمی به عقل و تفکر نیازمند است، اگرچه اندیشه بخاطر اندیشه و رشد اندیشه نافع می تواند باشد، لیکن اندیشه بخاطر زندگی و عمل نافع انسان است.

۶- نقد عمر و زمان زندگی انسان، بسی محدود و معین است، درک و دریافت این مطلب مهم است، چگونه زندگی کنیم تا پشیمان و پریشان نشویم؟ چگونه زندگی کنیم تا سرمایه ی بی بدیل و بی بازگشت زندگی را به هدر و تلف ندهیم؟ چگونه زندگی کنیم تا منابع زندگی را بهتر قدر بدانیم؟ چگونه زندگی کنیم تا جان و گوهر وجودمان را جلا بخشیم؟ زمان زندگی محدود و معین است، منابع و منافع و خیرات نیز حدود و ثغور معین دارند؛ اندیشه ورزی در تولید و توسعه خیر و

نیک و استفاده از نقد عمر و زندگی یکی از ارکان اصلی انسان در زندگی می تواند باشد.

۶- زندگی حال و حاضر آدمی و زندگی آینده و خیر و صلاح نسل های بعد، جدی گرفتن اندیشه و تلاش و کوشش خردمندانه برای رشد عقلانی و درک حقایق ربانی است، نسل حاضر می تواند شیوه های نوینی در اندیشه ورزی و تفکر، عرضه نماید و معقول نیست، لابد و لاجرم، از اندیشه اسلاف و پیشینیان تبعیت صرف کند، نسل حاضر می تواند، شیوه و ادبیات جدید در اندیشه ورزی کشف و ارایه دهد، انسان در هر زمان می تواند، فکر نو و اندیشه تازه، تولید کند؛ و به عمل سودمندتر دست یازد.

۷- زمانه ما مختصات و مشخصات ویژه و مخصوصی دارد؛ فشردگی و تنگی زمانی و فرصت ها و مکانی و جای ها، در جمله آن مشخصات است، دغدغه مندی و پیچیدگی و سر شلوغی و شتاب آلود بودن از دیگر مشخصات و ملموسات هنگامه فعلی است، نگارش مقالات کوتاه و شاید، اثربخش و مختصر و مفید، با موضوعات و مباحث معین و معطوف به زندگی از جمله ویژگی های این کتاب است، شیوه ادبیات و بیان مباحث فکری، متفاوت می باشد و این می تواند، شاید راهی جدید و طریقی نوین بگشاید و یا به گشوده شدن راه های نو مدد رساند، بشر در حیات اجتماعی و زندگی فردی خود به رویکرد ها و انحاء تفکر و اندیشه ورزی، دست ها و روش های متفاوت و متنوع نیازمند است، ضمن اینکه به اصول متقن و مستحکم و لا یتغیر محتاج ذاتی و فطری است، نویسنده و صاحب این قلم، سال های متمادی و پیاپی، در اندیشه جست و جوی تفکر و اندیشه اثر بخش بوده است و این جست و جوی، ادامه دارد، اندیشه اثر بخش، هم از عقل و جان سخن می گوید و هم از عمل و اثر و نقش آفرینی در زندگی، آدمی را در بستر و بطن و متن زندگی زمانی و زمینی است، محتاج اندیشه و اندیشه ورزی است.

خدایوند خالق حکیم، به انسان اندیشه و خرد ارزانی داشته است و با حقایق ربانی تو به انبیاء معظم و تعالیم وحی محکم و حکمت آمیز، او را یاری رسانده است، تا شاید، رستگار و سعادت مند و خیر پیشه باشد. ان شاء الله.